

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยทั้งการบริโภคภายในประเทศและส่งออกซึ่งไทยส่งออกไปหลายประเทศ เช่น ไนจีเรีย สหรัฐอเมริกา อินโดนีเซีย จีน เซเนกัล ฮองกง อื่นๆ เป็นต้น (กรมส่งเสริมการส่งออก, กระทรวงพาณิชย์, 2546) ประเทศไทยส่งออกข้าวเป็นอันดับ 1 ของโลก มีส่วนแบ่งในตลาดโลกมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40 จากตารางที่ 1 ในช่วงปี 2536-2547 ปริมาณการส่งออกข้าวของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.41 ต่อปี ขณะที่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.68 ต่อปี ซึ่งเกิดจากในปี 2536 ผลิตข้าวได้รวม 18.44 ล้านตันข้าวเปลือก และเหลือใช้เพื่อการบริโภค ทำพันธุ์ และอื่น ๆ ในประเทศรวม 8.10 ล้านตัน และในปี 2547 ผลิตข้าวได้ 26.10 ล้านตันข้าวเปลือก และเหลือใช้เพื่อการบริโภค ทำพันธุ์และอื่น ๆ ในประเทศ รวม 14.87 ล้านตันข้าวเปลือก ซึ่งปริมาณการผลิตข้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.72 ต่อปี ซึ่งจะเห็นได้ว่าข้าวมีแนวโน้มทางการผลิตที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับปริมาณการใช้ในประเทศ และการส่งออกที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นการผลิตข้าวมีแนวโน้มที่มากกว่าความต้องการของตลาดโลก ซึ่งเห็นได้จากราคาข้าวเปลือกตกต่ำ อันเนื่องมาจากปริมาณข้าวในตลาดมีมาก ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายแทรกแซงตลาดข้าว ซึ่งจะเห็นได้จากการแทรกแซงของรัฐที่ผ่านมา เช่น นโยบายข้าวปี 2536-2543 มีการรับจำนำข้าวเปลือก โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รับจำนำข้าวเปลือกจากเกษตรกรรายย่อย และสถาบันเกษตรกรที่มีฐานะ และรับจำนำไปประทวนสินค้าที่องค์การคลังสินค้า และองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรออกให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรที่ไม่มีฐานะ จำนวน 2.5 ล้านตัน การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ค้าข้าวเปลือกของธนาคารแห่งประเทศไทย วงเงิน 20,000 ล้านบาท และผู้ส่งออกผ่านธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย วงเงิน 20,000 ล้านบาท เป็นต้น (กระทรวงพาณิชย์, 2543) นโยบายข้าวปี 2544 การเก็บรวบรวมข้าวเปลือกของกลุ่มเกษตรกร วงเงิน 100 ล้านบาท การแทรกแซงตลาดข้าวเปลือกของกระทรวงมหาดไทย วงเงิน 300 ล้านบาท ดังนั้นการนำข้าวไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆก็จะเป็น

แนวทางในการช่วยลดการแทรกแซงตลาดข้าวของรัฐและลดปริมาณข้าวเปลือกในตลาดเพื่อพยุงราคาข้าวเปลือกไม่ให้ตกต่ำ

ตารางที่ 1 ผลผลิต ปริมาณที่ใช้ในประเทศ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวของไทย
ปี 2536 – 2547

ปี	ผลผลิต ¹ (ล้านตันข้าวเปลือก)	ใช้ในประเทศ ¹ (ล้านตันข้าวเปลือก)	ปริมาณการส่งออก ² (ตันข้าวสาร)	มูลค่าการส่งออก ² (ล้านบาท)
2536	18.44	8.10	4,989,232	32,958.60
2537	21.11	8.80	4,858,664	39,187.30
2538	22.01	9.40	6,198,215	48,626.80
2539	22.33	10.90	5,460,272	50,734.80
2540	23.58	11.70	5,567,360	65,068.05
2541	22.99	11.20	6,540,235	86,805.34
2542	24.17	12.90	6,838,793	73,810.42
2543	24.20	13.60	6,141,341	65,516.28
2544	25.80	15.00	7,685,051	70,122.98
2545	25.80	14.10	7,327,006	70,005.46
2546	25.30	12.40	9,752,665	89,824.33
2547	26.10	11.23	10,214,714	101,932.74
อัตราเพิ่ม (%)	2.72	2.25	6.41	8.68

ที่มา: ¹สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2549)

² สำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร, กรมการค้าภายใน (2549)

ข้าวเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศไทย เป็นผลผลิตที่ทำรายได้ให้กับประเทศและเกษตรกรที่ปลูกข้าวมาเป็นเวลานาน แต่จะเห็นได้ว่าไม่ว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะมีการปลูกข้าวแบบการค้าเพื่อหวังกำไรจากการผลิตและขายผลผลิต โดยปีหนึ่งจะทำการปลูกข้าวให้ได้อย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี โดยเฉพาะในเขตชลประทาน แต่ก็ไม่เป็นการรับประกันได้ว่าเกษตรกรจะได้อะไรมากขึ้นหรือไม่ เกษตรกรอาจจะต้องเหนื่อยเพิ่มขึ้น และมีหนี้สินมากขึ้นก็ได้

ในปัจจุบันบริษัทธุรกิจเอกชนซึ่งเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปหลายบริษัทมีการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่ได้จากข้าวมากขึ้น เช่น ข้าวสวยสำเร็จรูปบรรจุกระป๋อง อาหารสำเร็จรูปแช่แข็งที่มีข้าวเป็นส่วนประกอบหลัก นํ้านมข้าวยาสูบ และข้าวเฒ่า เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อนำวัตถุดิบข้าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิต และที่สำคัญเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ มีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วน เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค อีกทั้งยังช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวสามารถมีรายได้ที่แน่นอนมากขึ้น เนื่องจากมีตลาดรองรับที่แน่นอน

นํ้านมข้าวยาสูบ เป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งที่มีความสำคัญในการช่วยเพิ่มมูลค่าและเพิ่มการใช้ประโยชน์จากข้าว ซึ่งกำลังเป็นที่สนใจของผู้บริโภคเนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ มีคุณค่าทางโภชนาการ ทั้งวิตามินบี 1 วิตามินบี 2 วิตามินอีและแคลเซียม อีกทั้งมีรสชาติที่ดีเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค โดยผลิตภัณฑ์นํ้านมข้าวยาสูบ ผลิตได้จากข้าวอ่อนระยะตั้งท้องก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นเมล็ดข้าว ดังนั้นธุรกิจเอกชนหลายรายซึ่งเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์นํ้านมข้าวยาสูบ จึงมีความต้องการใช้วัตถุดิบข้าวจำนวนมากเพื่อใช้ในการผลิต จึงได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวหันมาปลูกข้าว นํ้านม โดยบริษัทจะทำการรับซื้อในราคาที่กำหนดแน่นอน ซึ่งเป็นการช่วยลดความเสี่ยงทางด้านราคาและการผลิตข้าวเปลือกของเกษตรกร โดยบริษัทธุรกิจเอกชนมีโครงการรับซื้อข้าว นํ้านม ซึ่งได้ติดต่อกับเกษตรกรเพื่อสั่งซื้อข้าว นํ้านม โดยมีเงื่อนไขในการรับซื้อ แต่ไม่มีการทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร ในปัจจุบันเกษตรกรบางรายยังไม่มีความมั่นใจในการผลิตข้าว นํ้านม เนื่องจากไม่มีความเชื่อมั่นในตลาดที่จะมารองรับผลผลิต อย่างไรก็ตามทำให้ยังมีวัตถุดิบข้าว นํ้านมไปใช้ในการแปรรูปไม่เพียงพอและไม่สามารถควบคุมปริมาณที่แน่นอนได้ ทำให้การวางแผนการผลิตและการตลาดของการผลิตนํ้านมข้าว ยังไม่มีความแน่นอน

บริษัทธุรกิจเอกชนในจังหวัดนครปฐมในช่วงปีแรกได้มีการจัดซื้อข้าว นํ้านมจากเกษตรกรทำนาปรังเท่านั้น แต่ในปีต่อมาบริษัทมีความต้องการรับซื้อข้าว นํ้านมทั้งในช่วงนาปีและ นาปรัง เพื่อให้เพียงพอต่อการผลิตนํ้านมข้าว และกำหนดให้ใช้พันธุ์ข้าวที่บริษัทกำหนด ซึ่งได้แก่ พันธุ์ปทุมธานี 1 เพื่อความสม่ำเสมอในด้านรสชาติและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เกษตรกรในจังหวัดนครปฐมมีวิธีการผลิตเหมือนกันและมีเทคโนโลยีในระดับเดียวกัน ทำให้บริษัทธุรกิจเอกชนสามารถควบคุมการผลิตข้าว นํ้านมได้

จากที่กล่าวมานั้น จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะได้มีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการจัดหาข้าวน้ำนมโดยทำการศึกษาเปรียบเทียบทางเศรษฐกิจสังคม รูปแบบของสัญญาซื้อขายและข้อตกลงที่เหมาะสม พิจารณาถึงผลกำไรในการผลิตข้าวน้ำนมและข้าวเปลือก เพื่อเปรียบเทียบความเสี่ยงอันเกิดจากความไม่แน่นอนของผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่เกษตรกรได้รับ ซึ่งมีผลต่อรายได้ที่ได้รับจากการขายผลผลิตที่แตกต่างกัน โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงในการลงทุนการผลิตข้าวน้ำนมและข้าวเปลือกของเกษตรกร ซึ่งจะเป็นสิ่งที่บอกได้ว่าระหว่างการลงทุนของเกษตรกรที่ผลิตข้าวน้ำนมและที่ผลิตข้าวเปลือก แบบใดที่มีการจัดการความเสี่ยงที่ดี และนอกจากนี้ยังจะทำการศึกษาถึงรูปแบบสัญญาซื้อขายข้าวน้ำนมที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลอันเป็นแนวทางในการทำสัญญาซื้อขายที่เหมาะสม และช่วยให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจเข้าร่วม โครงการผลิตข้าวน้ำนมของธุรกิจเอกชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่เข้าร่วม โครงการผลิตข้าวน้ำนม
2. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุน ผลตอบแทน และวิเคราะห์ความเสี่ยงในการผลิตข้าวเพื่อจำหน่ายเป็นข้าวน้ำนมกับการผลิตข้าวเพื่อจำหน่ายเป็นข้าวเปลือก
3. เพื่อกำหนดรูปแบบสัญญาซื้อขายและข้อตกลงในการผลิตข้าวน้ำนมที่เหมาะสมในจังหวัดนครปฐม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของสภาพการผลิตข้าวน้ำนมและการผลิตข้าวเปลือก เพื่อสามารถกำหนดรูปแบบและเงื่อนไขที่จำเป็นในสัญญารับซื้อข้าวน้ำนม
2. ทำให้ทราบถึงระบบต้นทุน ผลตอบแทน และความเสี่ยง รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตข้าวน้ำนมและการผลิตข้าวเปลือก ตลอดจนการกำหนดรูปแบบสัญญาซื้อขายข้าวน้ำนมที่เหมาะสมระหว่างเกษตรกรและบริษัทเอกชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจของบริษัทเอกชน รวมถึงเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษานี้ ได้เลือกดำเนินการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการผลิตข้าวน้ำนมจำนวน 19 ราย ในเขตพื้นที่อำเภอนครชัยศรี และอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เนื่องจากเป็นพื้นที่ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการผลิตข้าวน้ำนมที่ขึ้นทะเบียนไว้กับบริษัทเอกชน อยู่แล้ว มีความสะดวกในการจัดส่งเข้าโรงงานแปรรูป ตลอดจนพื้นที่ที่ศึกษามีระบบชลประทาน สามารถควบคุมน้ำได้เหมาะสม โดยทำการศึกษา 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงที่ 1 เดือนมิถุนายน 2546 ถึง เดือนพฤศจิกายน 2546 ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลย้อนหลัง ช่วงที่ 2 เดือนธันวาคม 2546 ถึง เดือนพฤษภาคม 2547 ปีการผลิต 2546/47 โดยเกษตรกรทำนาปีและนาปรังด้วยวิธีนาหว่านน้ำตาม มีวิธีการผลิตเหมือนกันและมีเทคโนโลยีในระดับเดียวกัน

คำนิยามศัพท์

“เกษตรกร” หมายถึง เกษตรกรผู้ผลิตข้าวน้ำนมและข้าวเปลือก

“ข้าวน้ำนม” หมายถึง ข้าวจากรวงที่ยังอ่อน เนื้อในเมล็ดเป็นน้ำ รสหวานมัน มีอายุหลังปลูกประมาณ 90-105 วัน

“ข้าวเปลือก” หมายถึง ข้าวที่ยังไม่ผ่านการกะเทาะเปลือกออก ซึ่งที่อยู่ในระยะออกรวงแก่เต็มวัยพร้อมเก็บเกี่ยวเพื่อนำไปสีเป็นข้าวสาร มีอายุหลังปลูกประมาณ 120 วัน ขึ้นไป

“เมล็ดพันธุ์ข้าว” หมายถึง เมล็ดพันธุ์ข้าวปลูกที่บริษัทส่งเสริมแก่เกษตรกร คือ ปทุมธานี 1

“การปลูกข้าวนาหว่าน” เป็นการปลูกข้าวโดยเอาเมล็ดหว่านลงไป พื้นที่นาที่ได้ไถเตรียมไว้โดยตรง ซึ่งเรียก Direct Seeding การปลูกข้าวนาหว่านมีหลายวิธีด้วยกัน เช่น การหว่านสำรวย การหว่านไถกลบ และการหว่านน้ำตาม

“การดูแลรักษา” หมายถึง การดูแลรักษาต้นข้าว ควบคุมระดับน้ำ วัชพืชศัตรูข้าวและใส่ปุ๋ย

“ความเสี่ยง” หมายถึง โอกาสที่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกรผู้ผลิตข้าวน้ำนมและข้าวเปลือกได้รับการลงทุนการผลิตไม่ได้ตามที่คาดหวังไว้ นั่นคือ ผลผลิตต่อไร่ที่เกษตรกรได้รับอาจสูงกว่าหรือ ต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ย

วิธีการศึกษา

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิซึ่งแยกกล่าวได้ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ข้อมูลในการศึกษาได้จากการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ผลิตข้าวน้ำนมและข้าวเปลือกในเขตพื้นที่อำเภอนครชัยศรี และอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เนื่องจากเป็นพื้นที่ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการผลิตข้าวน้ำนมให้บริษัท มีความสะดวกในการจัดส่งเข้าโรงงานแปรรูป ตลอดจนพื้นที่ที่ศึกษานั้นมีทั้งระบบชลประทานและแหล่งน้ำธรรมชาติ สามารถควบคุมน้ำได้เหมาะสม กำหนดระยะเวลาศึกษา 6 เดือน โดยทำการเก็บข้อมูลการปลูกข้าวเป็น 2 ช่วงเวลาคือ ช่วงที่ 1 เดือนมิถุนายน 2546 ถึง เดือนพฤศจิกายน 2546 ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลย้อนหลัง ช่วงที่ 2 เดือนธันวาคม 2546 ถึง เดือนพฤษภาคม 2547 ปีการผลิต 2546/47 และการเก็บข้อมูลในการศึกษาโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลประชากรทั้งหมดจำนวน 19 ราย ซึ่งเป็นจำนวนทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการผลิตข้าวน้ำนม ซึ่งทั้ง 19 รายนี้ และผลิตข้าวเปลือกด้วย ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์เป็นข้อมูลจากเกษตรกรผู้ผลิตข้าวน้ำนมที่ขึ้นทะเบียนไว้กับบริษัทเอกชน ที่ทำนาปีและนาปรังด้วยวิธีนาหว่านน้ำตมและใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว “พันธุ์ปทุมธานี 1” เนื่องจากเป็นความต้องการของคู่สัญญาที่ต้องการข้าวน้ำนมที่มีความเหมาะสมในการผลิตและมีคุณภาพตามต้องการ โดยข้อมูลที่ได้สามารถใช้เปรียบเทียบต้นทุนผลตอบแทนได้โดยตรง

ลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามดังกล่าวที่ 1 ได้แก่ สภาพทั่วไปของเกษตรกร สภาพทั่วไปของปัจจัยการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตข้าวน้ำนมและข้าวเปลือกในเขตพื้นที่อำเภอนครชัยศรี และอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2546/47 ผลผลิตที่ผลิตได้ตามความต้องการของเกษตรกรที่มีต่อการทำสัญญาซื้อขาย เหตุผลในการเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมการทำสัญญาซื้อขาย เป็นต้น

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนให้การศึกษาที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยรวบรวมจากรายงานการศึกษา บทความ งานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลทางสถิติจากหน่วยราชการและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการค้าต่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมศุลกากร เป็นต้น ข้อมูลที่จะนำมาใช้ ตัวอย่างเช่น ลักษณะด้านกายภาพ การผลิต ของจังหวัด นครปฐมจากสำนักเกษตรจังหวัดนครปฐม ราคาข้าว ราคาปัจจัยการผลิต ต้นทุนการผลิต ปริมาณผลผลิต จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปริมาณการส่งออกข้าว จากกรมศุลกากร เป็นต้น

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์และอธิบายให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่ที่ศึกษาโดยอาศัยวิธีทางสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ และวิเคราะห์ถึงรายละเอียดและเงื่อนไขของข้อตกลงในการทำสัญญาซื้อขาย โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งสังเกตจากสภาพทางกายภาพและสังคมและจากแบบสอบถามของเกษตรกรผู้ผลิตข้าวน้ำนมและข้าวเปลือก เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 3

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) สำหรับการศึกษาครั้งนี้ได้ แบ่งเครื่องมือเป็น 2 ส่วน คือ

การวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนจากการผลิตข้าวน้ำนมและข้าวเปลือกในรอบ 1 ฤดูกาลผลิต โดยพิจารณาต้นทุนผลตอบแทนต่อหน่วยพื้นที่การผลิตของเกษตรกรที่ปลูกข้าวน้ำนมและข้าวเปลือกที่ทำนาปรังเท่านั้น และเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอนครชัยศรี และอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมมีวิธีการผลิตเหมือนกันและมีเทคโนโลยีในระดับเดียวกัน

การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) จะประกอบไปด้วย

- 1) อัตราผลผลิตที่คาดหวัง (Expected Product)
- 2) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 3) สัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (Coefficient of Variation)

ทำโดยเปรียบเทียบค่าทางสถิติของเกษตรกรผู้ผลิตข้าวน้ำนมและข้าวเปลือก ซึ่งได้จากการนำเอาผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่เกษตรกรผู้ผลิตข้าวน้ำนมและข้าวเปลือกได้รับมาคำนวณ เกษตรกรที่มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนของผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่น้อยกว่าสามารถกล่าวได้ว่าการผลิตข้าวน้ำนมหรือการผลิตข้าวเปลือกนั้นมีความเสี่ยงในการผลิตน้อยกว่า

ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนและความเสี่ยงของเกษตรกรผู้ผลิตข้าวน้ำนมและข้าวเปลือก โดยในการวิเคราะห์ได้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้จากการออกแบบสอบถามเกษตรกรในท้องที่อำเภอนครชัยศรี และอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปีการผลิต 2546/47 และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากสำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานสถิติการเกษตร กรมศุลกากร เป็นต้น เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2